

SNUITKEWERS IN DIE MAAGINHOUDE VAN VOËLS

S. Louw

Sedert 1981 is die Departement Entomologie van die Nasionale Museum onder andere besig met taksonomiese navorsing oor die grondlewende snuitkewers (Familie Curculionidae) van suidelike Afrika. Taksonomie is die studie waardeur organismes op 'n internasionale

geordende manier benaam word. Om dit suksesvol te kan doen, moet die wetenskaplike heelwat eksemplare hê om te bestudeer. Om die eksemplare in die hande te kry, moet daar na hulle in die veld gesoek word en dit is juis hier waar die probleem met grondlewende snuitkewers lê. Omdat hulle nie kan vlieg nie, het die snuitkewers 'n kriptiese, goed gekamoefleerde leefwyse ontwikkel en beweeg hulle ook baie stadig rond, alles in 'n poging om hulle vyande te ontsnap. Ongelukkig "ontsnap" hulle op die manier ook die entomoloog wat hulle probeer versamel — tot so 'n mate dat daar soms vir etlike dae of selfs maande sonder sukses na hulle gesoek kan word. Dit is dus te verstane dat dit 'n wetenskaplike soms moedeloos kan maak en dat hy mettertyd heel onbewustelik begin uitkyk na alternatiewe metodes om materiaal in die hande te kry. Onlangs het juis so 'n "ander manier" van materiaal versamel op 'n baie onverwagse manier aan die lig gekom.

Die maaginhoud van 'n voël word uitgedissecteer.

Gedurende 1986 is daar, as deel van 'n identifikasiediens wat die Departement Entomologie lewer, 'n aantal maaginhoudes van insekvetende voëls vir die Departement Ornitologie geïdentifiseer. Die getal grondlewende snuitkewers in hierdie maaginhoudes was besonder opvallend. Daar is derhalwe besluit dat dit tot wedersydse voordeel van albei departemente sal strek as daar nouer samewerking rakende ondersoek van dié aard is. Sedertdien is die maaginhoudes van die Swartpiek, *Myrmecocichla formicivora*, die Ludwigse Pou, *Otis ludwigii*, en die Swart Korhaan, *Eupodotis afra*, dan ook bestudeer en hieruit is onderskeidelik 10, 27 en 29 soorte grondlewende snuitkewers geïdentifiseer. Vanuit 'n voëlkundige oogpunt dui hierdie inligting nie alleen daarop dat snuitkewers 'n belangrike komponent van die dieet van die voëls uitmaak nie, maar dit wys ook op interessanhede wat betref hulle voedingsgedrag.

Entomologies gesproke het die maaginhoud-analises weer tot gevolg gehad dat verskeie belangrike anwinste by die hoof snuitkewer-versameling van die Museum gevoeg kon word, terwyl daar ook 'n aantal insiggewende verspreidingsrekords bekom is. Van die nuwe snuitkewerinligting wat op dié manier verkry is, verdien twee gevalle spesiale vermelding:

— *Euretus aurivillii* is 'n relatiewe klein snuitkewertjie met 'n ronde agterlyf, 'n vernoude borsgedeelte en stewige bene wat, met die eerste oogopslag, 'n mens sterk aan 'n spinnekop laat dink. Sedert die kewertjie amper 'n honderd jaar gelede beskryf is, was daar, tot en met die aanvang van dié studie op voëlmaaginhoud, net drie van hulle aan die wetenskap bekend en het niemand iets omtrent hulle verspreiding en lewensgewoontes geweet nie. Die getal is nou verdubbel nadat 'n verdere drie eksemplare uit die mae van 'n Ludwigse Pou en 'n Swart Korhaan vanaf onderskeidelik Philipstown en Florisbad bekom is. Behalwe die belangrikheid van die aanwinste self, weet ons ook nou iets omtrent die geografiese en

seisoenale verspreiding van die kewers, asook wat hulle habitatvoorkeure is.

— Snuitkewers met die naam *Hypocolobus* is volop in die suidwestelike Kaapprovinsie en Namakwaland en die vermoede was dat hulle feitlik tot hierdie gebiede beperk is, met slegs 'n paar verspreidingsrekords bekend vanaf die ooskusstreke van die land. 'n Enkele *Hypocolobus* eksemplaar uit die maag van 'n Ludwigse Pou wat in die Philipstown-omgewing versamel is, verbreed egter nou die verspreidingsgebied van hierdie groep snuitkewers met 'n paar honderd kilometer en stel ons in staat om in 'n spesifieke teikengebied na nog meer van hulle te kan gaan soek.

By groter navorsingsinstansies neig die verskillende departemente meer en meer om geïsoleerd van mekaar te werk — partykeer ten koste van wetenskaplike ontdekking. Die navorsingswaarde van interne onderlinge skakeling en samewerking tussen museumdepartemente, soos hierbo uitgewys is, kan dus nie oorbeklemtoon word nie.

PERSONALIA

NUWE PERSONEEL

V.l.n.r.: Mej. A.A. Lombaard (Tikster), mev. E.M. du Toit (Tegnikus: Plantkunde), mev. I.M. Swart (Administrasie), mej. A-R. Pienaar (Sekuriteit: Raadsaal), mej. L. Gaum (Tegnikus: Oliewenhuis), mej. R. Esterhuizen (Tegnikus: Rotskuns), mnr. J. Welman (Paleontoloog), mev. K.G. Verster (Bibliotekaresse).